

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/9201,Wystawa-Tramwajem-przez-getto-Dzielnica-zamknieta-w-okupowanej-Lodzi-1940-1944-Lo.html>
01.03.2026, 16:43

Wystawa „Tramwajem przez getto. Dzielnica zamknięta w okupowanej Łodzi (1940-1944)” - Łódź, 25 sierpnia - 12 września 2014

23.08.2014

Do 12 września na rynku łódzkiej Manufaktury można oglądać wystawę „Tramwajem przez getto. Dzielnica zamknięta w okupowanej Łodzi (1940-1944)”, na którą zapraszają Oddział IPN w Łodzi oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne. Na wystawie można obejrzeć ok. 60 archiwalnych zdjęć wykonanych przez pracowników żydowskiej administracji getta oraz funkcjonariuszy niemieckich.

- Pierwszy wyjazd tramwajów na naukę jazdy wywołał w getcie prawdziwą sensację - napisano w Kronice getta łódzkiego we wrześniu 1941 roku. Łódzkie getto, drugie co do wielkości w okupowanej Polsce, zostało podzielone na trzy strefy, rozdzielone eksterytorialnymi ulicami, z zawieszonymi nad nimi kładkami. Pomędzy murami kursowały tramwaje. Żydom nie wolno było się nawet do nich zbliżać.

We wrześniu 1941 roku uruchomiono jednak także linię tramwajową wewnątrz getta. Tramwaje przewoziły żywność, opał i surowce ze stacji Radegast do różnych miejsc w dzielnicy, a gotowe produkty z powrotem na rampę. W czerwcu 1942 roku uruchomiono także transport osobowy, który zabierał ludność getta do pracy na Marysinie.

W tym roku przypada 70. rocznica likwidacji łódzkiego getta. W przededniu II wojny światowej w Łodzi mieszkało ok. 230 tys. Żydów tj. 33,8% wszystkich mieszkańców. Decyzja o wydzieleniu w Łodzi obszaru zamieszkania ludności żydowskiej (w oficjalnym zarządzeniu nie użyto terminu „getto”) zapadła 8 lutego 1940 roku. W sumie przez łódzkie getto przeszło ponad 200 tys. Żydów.

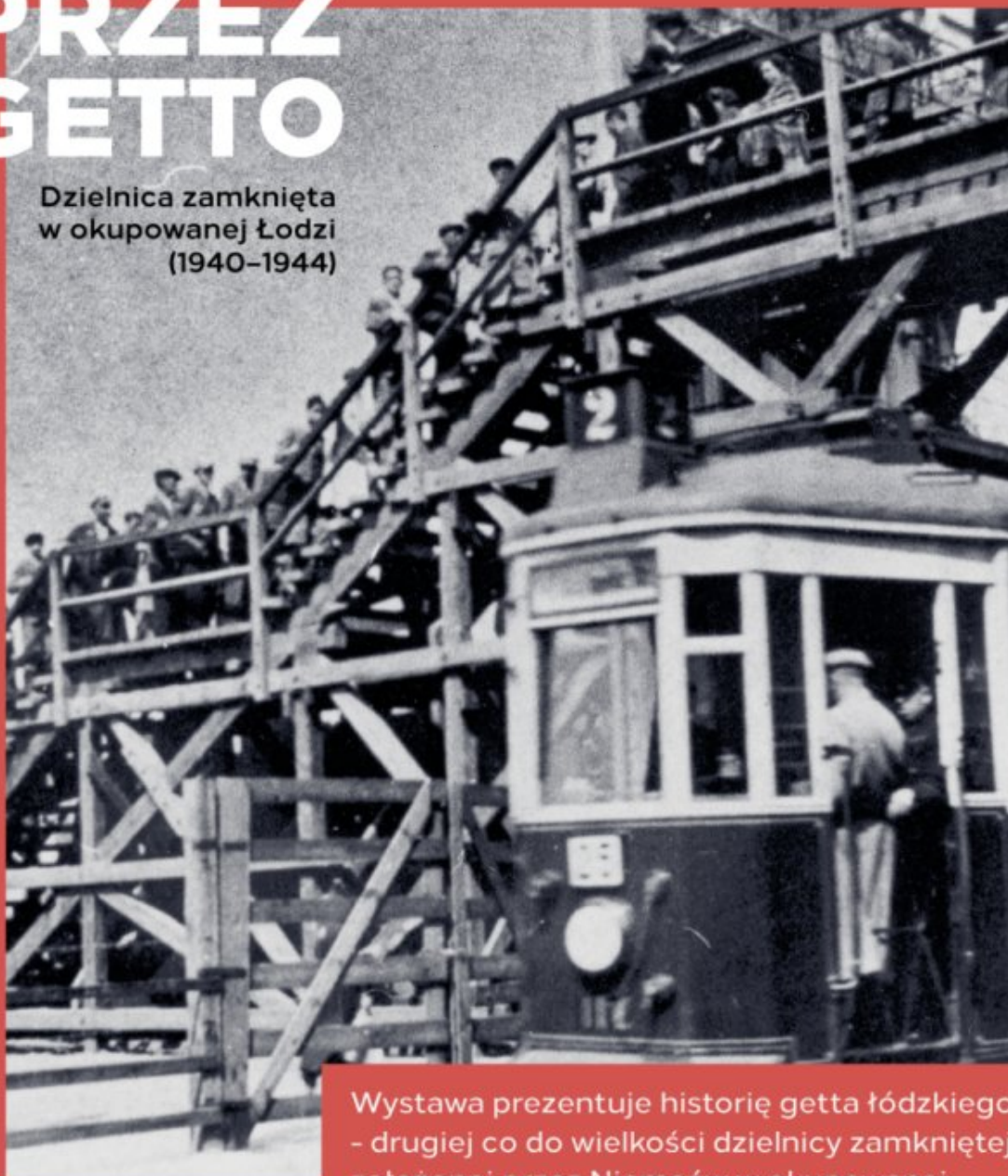
W 1942 roku rozpoczęły się deportacje mieszkańców getta do niemieckiego obozu zagłady w Chełmie nad Nerem. Jeszcze wiosną 1944 roku w „Litzmannstadt Getto” przebywało ok. 77 tys. osób. Na ziemiach polskich okupowanych przez Niemców nie było już wówczas żadnej innej „dzielnicy zamkniętej”. Getto było ważnym ośrodkiem pracy przymusowej. Kiedy jednak pojawiła się realna perspektywa utraty przez Niemców kontroli nad środkową Polską, w pierwszych dniach maja 1944 roku zarządzono jego całkowitą likwidację. Ostatni transport w kierunku niemieckiego obozu zagłady Auschwitz-Birkenau odjechał ze stacji Radegast w ostatnich dniach sierpnia 1944 roku.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Rynek Manufaktury / 25 sierpnia – 12 września 2014

TRAMWAJEM PRZEZ GETTO

Dzielnica zamknięta
w okupowanej Łodzi
(1940–1944)

Wystawa prezentuje historię getta łódzkiego – drugiej co do wielkości dzielnicy zamkniętej założonej przez Niemców w okupowanej Polsce.

Organizatorzy wystawy:

Instytut Pamięci
Narodowej Oddział
w Łodzi

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Miejskie Przedsiębiorstwo
Komunikacyjne Łódź

Pliki do pobrania
[Zaproszenie \(pdf, 810.4 KB\)](#)